

Ruotsin asuntoviraston säädöskokoelma

Julkaisija: Yvonne Svensson

BFS 2024:9

Ruotsin asuntoviraston määräykset rakennusten käytönaikaisesta turvallisuudesta;

Julkaistu
20 päivänä
marraskuuta 2024

hyväksytty 19 päivänä marraskuuta 2024.

Ruotsin asuntovirasto säättää¹ seuraavaa suunnittelu- ja rakennusasetuksen (2011:338) 10 luvun 3 §:n 4 ja 9 kohdan, 8 §:n ja 24 §:n 1 kohdan nojalla.

1 luku Yleiset säännökset

Säädöksen sisältö

1 § Tällä säädöksellä säädetään määräyksiä, jotka koskevat

- käytönaikaiseen turvallisuuteen liittyviä teknisiä vaatimuksista suunnittelu- ja rakennusasetuksen (2011:338) 3 luvun 10 §:n mukaisesti ja
- teknisiä ominaisuuksia koskevia vaatimuksia, joilla varmistetaan esteettömyys ja käytettävyys liikuntarajoitteisille henkilöille tai henkilöille, joiden suuntataju on heikentynyt, suunnittelu- ja rakennusasetuksen 3 luvun 18 §:n mukaisesti.

Säädös sisältää myös määräyksiä, jotka koskevat teknisten vaatimusten mukauttamista, kun rakennusta muutetaan, suunnittelu- ja rakennuslain (2010:900) 8 luvun 7 §:n mukaisesti sekä vaatimustenmukaisuuden tarkastamista saman lain 10 luvun 5 §:n mukaisesti.

Määräysten soveltamisala

2 § Tämän 1 luvun säännöksiä sovelletaan uusien rakennusten rakentamiseen tai rakennusten muuttamiseen muutetun osan osalta.

Uusien rakennusten rakentamiseen sovelletaan 2 luvun säännöksiä.

Rakennusten muuttamiseen sovelletaan 3 luvun säännöksiä.

Vähäinen poikkeaminen tämän säädöksen määräyksistä

3 § Yksittäistapauksissa tämän säädöksen määräyksistä voidaan poiketa vähäisessä määrin, jos

- siihen on perusteltu syy;
- rakennuksen voidaan olettaa olevan poikkeamisesta huolimatta teknisesti tyydyttävä; ja
- toisesta näkökulmasta ei aiheudu merkittävää haittaa.

Jos poikkeama on vähäinen 1 momentin mukaisesti, syyt tähän on dokumentoitava 8 §:ssä säädetyn hankesuunnitelman yhteydessä.

¹ Katso Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/1535, annettu 9 päivänä syyskuuta 2015, teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä (kodifikaatio).

Määritelmät

4 § Tässä säädöksessä käytetyillä käsitteillä ja ilmaisuilla on sama merkitys kuin suunnittelu- ja rakennuslaissa (2010:900) ja suunnittelu- ja rakennusasetuksessa (2011:338).

5 § Tässä säädöksessä sovelletaan seuraavia määritelmiä:

kunnossapitoon liittyvä tila: tila, jota käytetään pääasiassa rakennuksen toimintaan ja huoltoon;

uuni: kiinteä rakenne kiinteiden, nestemäisten tai kaasumaisten polttoaineiden polttamista varten;

kulkutila: pääasiassa siirtymiseen käytettävä tila rakennuksessa;

julkinen tila: tila, johon yleisöllä on pääsy;

pienten lasten tila: huone, huoneen osa tai muu tila, jonka käyttötarkoituksen perusteella on todennäköistä, että alle 6-vuotiaat lapset ovat tilassa ilman jatkuvaa aikuisen valvontaa; ja

lämmitysjärjestelmä: järjestelmä, joka koostuu lämmöntuotantoon, -jakeluun ja -luovutukseen tarkoitetuista laitteista.

6 § Tässä säädöksessä 'rakennustuotteilla, joilla on ennakkoon arvioituja ominaisuuksia' tarkoitetaan tuotteita, jotka on tarkoitettu asennettavaksi pysyvästi rakennuskohteeseen ja jotka

1. on varustettu CE-merkinnällä;
2. on tyyppihyväksytty tai valmistettu valvotusti suunnittelu- ja rakennuslain (2010:900) 8 luvun 22–23 §:n säännösten mukaisesti;

3. on sertifioinut akkreditoinnin vaatimusten vahvistamisesta ja asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta 9 päivänä heinäkuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 mukaisesti kyseistä tehtävää ja tuotetta varten akkreditoitu sertifiointielin; tai

4. on valmistettu tehtaassa, jonka rakennustuotteen valmistusta, tuotannonvalvontaa ja niiden tuloksia seuraa, arvioi ja hyväksyy jatkuvasti tehtävään ja tuotteeseen asetuksen (EU) N:o 765/2008 mukaisesti akkreditoitu sertifiointielin.

Euroopan talousalueen tai Turkin sertifiointilaitoksen antama arviointi hyväksytään myös vaihtoehdon 3 tai 4 mukaiseksi arvioinniksi, jos laitos antaa vastaavat takeet teknisestä ja ammatillisesta pätevyydestä ja riippumattomuudesta muilla keinoin kuin asetuksen (EY) N:o 765/2008 mukaisella tehtävään akkreditoinnilla.

Rakennustuotteet ja -materiaalit

7 § Rakennustuotteilla ja -materiaaleilla on oltava tunnetut ja dokumentoidut ominaisuudet niiden seikkojen osalta, joilla on merkitystä siinä, täyttääkö rakennus tässä säädöksessä asetetut vaatimukset.

Rakennustuotteilla, joilla on ennakkoon arvioituja ominaisuuksia, katsotaan olevan tunnetut ja dokumentoidut ominaisuudet niiltä osin, joiden osalta ne on arvioitu ennakkoon.

Muut kuin sellaiset rakennustuotteet, joilla on ennakkoon arvioituja ominaisuuksia, on testattava tai arvioitava muilla hyväksytyillä menetelmillä. Euroopan unionissa hyväksytyjä menetelmiä on käytettävä, kun se on mahdollista.

Suunnittelu ja rakentaminen

8 § Rakennukset on suunniteltava

1. ammattimaisesti;
 2. siten, että työt voidaan suorittaa niin, että tämän säädöksen vaatimukset täyttyvät; ja
 3. siten, että suunniteltu huolto voidaan toteuttaa.
- Suunnittelu on dokumentoitava.
Edellä olevia 1 ja 2 momenttia ei sovelleta, jos se on tarpeetonta.
Rakennuksen muuttamisessa voidaan hyödyntää olemassa olevasta rakennuksesta saatuja kokemuksia.

9 § Rakennukset on rakennettava

1. ammattimaisesti; ja
2. asiaa koskevien asiakirjojen mukaisesti.

Rakennusten muuttamista koskevat erityissäännökset

10 § Rakennusta muutettaessa on selvitettävä,

1. onko rakennuksessa käytönaikaiseen turvallisuuteen liittyviä puutteita, jotka voidaan korjata suunniteltujen muutostöiden yhteydessä;
2. voiko suunniteltu toimenpide heikentää olemassa olevan rakennuksen käytönaikaista turvallisuutta, ja
3. voiko muutos vaikuttaa haitallisesti rakennuksen kulttuuriarvoon ja miten tällaiset haittavaikutukset on mahdollista välttää.

Näiden toimenpiteiden yhteydessä on tarkastettava olemassa olevien turvalaitteiden kunto siinä määrin kuin on tarpeen sen varmistamiseksi, että ne ovat olennaisilta osin säilyttäneet alkuperäisen toimintonsa.

11 § Jos tehdään 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja mukautuksia, on tehtävä riskinarviointi.

Riskinarvioinnin on sisällettävä

1. selvitys mukautuksesta suhteessa 2 luvussa esitettyihin vaatimuksiin,
2. mukautuksen syyt,
3. raportti mukautuksen vaikutuksista, ja
4. selvitys toimenpiteistä, jotka toteutetaan sen varmistamiseksi, että ihmisiin kohdistuva turvallisuusriski on hyväksyttävällä tasolla.

Riskinarviointi on dokumentoitava.

Riskinarvioinnissa voidaan ottaa huomioon rakennuksen tai rakennuksen osan käyttötarkoitus.

Vaatimustenmukaisuuden tarkastaminen

12 § Rakennusten käytönaikaista turvallisuutta koskevien vaatimusten toteutuminen on tarkastettava

1. suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä 13–15 §:n mukaisesti;
2. valmiissa rakennuksessa 16 §:n mukaisesti; tai
3. 1 ja 2 kohdan yhdistelmällä.

Tarkastus on suoritettava ammattimaisesti.

Tarkastuksen tulos on dokumentoitava.

13 § Suunnittelun aikana tehtävissä tarkastuksissa on varmistettava, että suunnittelun edellytykset, suunnittelumenetelmät, testausmenetelmät ja laskelmat ovat asiaankuuluvia ja että ne on kirjattu asiakirjoihin.

14 § Rakentamisen aikana tehtävissä tarkastuksissa on varmistettava, että työt suoritetaan sovellettavien asiakirjojen mukaisesti.

15 § Rakennustuotteet ja -materiaalit on tarkastettava rakennustyömaalla vastaanoton yhteydessä. Rakennustuotteiden ja -materiaalien suunnitellut ominaisuudet on todennettava.

Sellaisten rakennustuotteiden osalta, joilla on ennalta arvioituja ominaisuuksia, todentaminen voidaan rajata tunnistamiseen, merkintöjen todentamiseen ja esiarvioituja ominaisuuksia koskevien asiakirjojen tarkastamiseen.

16 § Valmis rakennus tarkastetaan tekemällä testauksia, mittauksia ja tarkastuksia.

2 luku Uusien rakennusten rakentaminen

Suojaus putoamiselta

Valaistusolosuhteet

1 § Kulkutilat on valaistava hyvin, jotta rakennuksessa voi liikkua turvallisesti. Valaistus tai päivänvalo ei saa olla niin kirkas, että se vaarantaa turvallisuuden.

Kävelypinnat

2 § Kävelypinnat on suunniteltava siten, että liukastumisriski on mahdollisimman pieni.

Pintamateriaalien ominaisuuksien valinnassa on otettava huomioon, mikäli liukastumisriski on suurentunut esimerkiksi pinnan kaltevuuden, kosteuden, roiskeiden tai jäätyamisen takia.

Suihkutilan kaato lattiakaivoa kohti ei saa olla niin jyrkkä, että se aiheuttaa liukastumisvaaran lattiamateriaali ja suihkutilan käyttötarkoitus huomioon ottaen.

3 § Kävelypintojen on oltava tasaisia, eikä pinnassa saa olla yllättäviä tai vaikeasti havaittavia korkeuseroja, epätasaisuutta, kohoumia eikä liukkausvaihtelua.

Avattavat ikkunat ja parvekkeiden ovet

4 § Pienten lasten tiloissa sijaitsevista avautuvista ikkunoista, parvekkeiden ovissa ja vastaavissa on oltava turvalaitteet, joilla pienennetään lasten putoamisriskiä.

Jos seinässä oleva aukko on alle 0,60 metrin korkeudella lattiasta, turvalaitteella on pystyttävä

1. sulkemaan ikkuna tai ovi, ja
2. rajoittamaan ikkunan tai oven avaus enintään 100 millimetriin.

Edellä olevien 1 ja 2 momentin vaatimuksia ei sovelleta, jos putoamiskorkeus on alle 2,0 metriä tai jos seinässä olevan aukon ja lattian välinen etäisyys on yli 1,8 metriä.

Portaikot ja luiskat

5 § Portaikot ja luiskat on suunniteltava siten, että niissä liikkuminen on turvallista.

6 § Portaiden avoaskelmien väliset aukot on suunniteltava siten, ettei pieni lapsi pääse putoamaan siitä läpi tai jää askelmien väliin puristuksiin. Portaiden avoaskelmien välinen aukko saa olla enintään 100 mm.

7 § Oven ja alaspäin kulkevien portaiden, luiskan tai yksittäisen askelman välissä on oltava tasanne, paitsi jos se on tarpeetonta. Tasanteen on oltava riittävän suuri suhteessa portaikkoon tai luiskaan ja putoamisvaaraan käytön aikana.

Hätäuloskäytävissä oven ja portaiden tai luiskan välisen etäisyyden on oltava vähintään 0,8 metriä.

8 § Porrassyöksyn alkaminen ja loppuminen on portaikossa merkittävä selkeästi. Mikäli askelman nousujen vaihtelua ei voi välttää, korkeudeltaan poikkeavat askelmat on merkittävä selkeästi.

Edellä 1 momentissa esitettyjä merkintävaatimuksia ei kuitenkaan sovelleta omakoti- eikä paritaloihin eikä moniasuntoisten rakennusten asuinhuoneistoihin eikä silloin, kun merkinnät ovat portaiden käytön kannalta tarpeettomia.

Merkintöjen on erotuttava ympäristöstä, ja ne on suunniteltava siten, että näkövammaiset voivat havaita tasoerot. Ne on tehtävä johdonmukaisesti kaikkialla rakennuksessa.

9 § Asuinhuoneistojen ja muiden sellaisten tilojen, joissa oleskelu ei ole tilapäistä, portaiden ja luiskat on suunniteltava siten, että parien kantaminen on turvallista.

Edellä 1 momentissa olevaa vaatimusta ei kuitenkaan sovelleta, jos parit voidaan kuljettaa hissillä tai jonkin muun nostolaitteen avulla.

Kaiteet ja muu putoamisen estäminen

10 § Portaiden, luiskat, parvekkeet, luhtikäytävät, kattoterassit ja muut oleskelutilat, jotka sijaitsevat rakennuksissa tai niiden läheisyydessä ja joissa putoamisesta johtuvan henkilövahingon riski on erityisen suuri, on suojattava putoamisen varalta. Lisäksi luiskat on varustettava suojalla, joka estää harhaanastumisen.

11 § Putoamiselta estävän suojarakenteen on oltava rakenteeltaan ja korkeudeltaan sellainen, että ottaen huomioon tilan käyttötarkoituksen ja putoamiskorkeuden se rajoittaa putoamisesta aiheutuvaa vammautumisen vaaraa. Suojarakenteen on kestävä ihmisen aiheuttama dynaaminen kuormitus.

Pienten lasten tiloihin sovelletaan seuraavia vaatimuksia sen lisäksi, mitä 1 momentissa on säädetty:

1. Suojarakenteen korkeudesta 0,8 metriä on suunniteltava siten, että kiipeäminen ei ole mahdollista.
2. Suojarakenteen pystysuorien aukkojen leveys saa olla enintään 100 mm.
3. Parvekkeen kaiteen alareunan ja parvekkeen lattian tai porraskaiteen alareunan ja porraskaskelman väliin saa jäädä enintään 50 mm tyhjää tilaa.
4. Porraskaiteen alareunan ja porrastasanteen tai lattian väliin saa jäädä enintään 100 mm tyhjää tilaa.

5. Suojarakenteen etuosan yläpuolella olevat vaakasuorat aukot eivät saa olla 110–230 mm.

Käsijohteet

12 § Tasapainon tueksi on portaikkojen ja luiskien molemmilla sivuilla oltava käsijohde. Käsijohde voi olla vain toisella sivulla, jos portaikkoa tai luiskaa käytetään tai ne on suunniteltu siten, ettei käsijohdetta tarvita molemmilla sivuilla.

13 § Käsijohde

1. on sijoitettava ja rakennettava siten, että siitä saa helposti otteen,
2. on asennettava siten, että se jatkuu yhtenäisenä portaikon tai luiskan sivulla koko matkalta edellyttäen, ettei tämä häiritse tilan suunniteltua käyttöä, ja
3. on suunniteltava siten, että se ulottuu jonkin matkaa portaikon tai luiskan alkamis- ja loppumiskohdan yli.

Julkisissa tiloissa ja moniasuntoisten rakennusten porraskuiluissa käsijohteiden on erotuttava ympäristöstä.

Rakennusten aukkojen suojarakenteet

14 § Kävelypinnoilla olevat aukot on suojattava siten, ettei aukoista pääse putoamaan. Tämä koskee myös roskakuiluja ja vastaavia aukkoja, jos on vaara, että pieni lapsi voi päästä putoamaan tai jäädä aukkoon kiinni. Pienten lasten tilojen suojarakenteet on suunniteltava siten, etteivät lapset pysty avaamaan tai kiertämään niitä.

Katon turvallisuus

Yleistä

15 § Jos katolla on kiinteä työpiste tai jos katolle nousemiseen on muita, rakennuksen käytön ja huollon kannalta tarpeellisia syitä, rakennus on varustettava seuraavasti:

1. 17–18 §:n mukaiset kulkutiet katolle,
2. 19 §:n mukainen kiinteä kulkutie katolla liikkumiseen, ja
3. 20–21 §:n mukaiset, katolta putoamisen estävät turvavarusteet.

Edellä 1 momentissa olevia vaatimuksia ei kuitenkaan sovelleta, jos se on ilmeisen tarpeetonta rakennuksen turvallisen käytön tai toiminnan takaamiseksi.

16 § Kiinteiden kulkuteiden sekä kiinteästi asennettujen turvavarusteiden tulee kestää niille tarkoitettu kuorma, olla riittävän jäykkiä ja ne on valmistettava kestävästä materiaalista. Putoamissuojaimen kiinnityspisteen kantavuuden on oltava riittävä kestäämään putoavan henkilön paino. Kantavuusvaatimus koskee myös kiinnityspisteen kiinnitystä.

Kulkutiet katolle

17 § Rakennuksissa on oltava riittävä määrä kiinteitä kulkuteitä katolle turvallisten kulkuteiden varmistamiseksi. Jos nousukorkeus nousupaikassa on enintään kahden tavanomaisen kerroksen korkeudella, kulkutienä voi olla kiinteästi asennetut tai taitettavat seinätikkaat, joissa on oltava putoamissuojain. Kulkutienä voi olla myös irralliset tikkaat, mikäli nousukorkeuteen liittyvä

loukkaantumisvaara on pieni ja rakennuksessa on jokin järjestelmä, joka estää tikkaita liukumasta sivusuunnassa tai kaatumasta irti julkisivusta.

18 § Kiinteiden tikkaiden on oltava sellaisella korkeudella tai tikkaiden päässä täytyy olla sellainen este, etteivät lapset pääse kiipeämään tikkaille. Muut kuin hätäuloskäytävänä toimivat katto- ja seinäluukut täytyy pystyä lukitsemaan.

Katolla liikkumisen mahdollistava kiinteä kulkutie

19 § Katolla on oltava kiinteä kulkutie työpisteen ja sen kohdan, josta katolle nouseaan, välillä, jotta loukkaantumisriskiä voidaan rajoittaa katolla liikuttaessa. Putoamissuojaimet on voitava kiinnittää kiinteisiin asennuksiin.

Katolla on oltava purkualue, mikäli sellainen on tarpeen työskentelymateriaalien ja -laitteiden kuljettamiseksi työpisteelle turvallisesti.

Putoamissuojainten kiinnittäminen

20 § Putoamissuojaimille on oltava riittävä määrä kiinnityspisteitä, jotta turvallisuus voidaan taata rakennuksen käytön tai toiminnan aikana. Kiinnityspisteiden sijainnin on oltava sellainen, että putoamissuojain voi olla kiinnitettynä koko katolla liikkumisen ajan ja vaara jäädä putoamisen jälkeen ilmaan heilumaan on mahdollisimman pieni.

Jalkatuet räystäissä ja katonharjalla

21 § Jos putoamiskorkeus ja kaltevuus sitä edellyttävät, räystäissä ja katonharjalla on oltava turvallisuuden takaamiseksi riittävä määrä kiinteästi asennettuja jalkatukia.

Kiinteät työpisteet katolla

22 § Katolla sijaitsevan kiinteän työpisteen suunnittelussa on otettava huomioon putoamiskorkeus, työn luonne ja työhön liittyvät riskit. Kiinteään työpisteeseen johtavien tikkaiden ja putoamissuojan on oltava sellaisia, etteivät ne häiritse työssä tarvittavien materiaalien ja laitteiden kuljettamista, jos niitä tarvitaan, jotta työskenteleminen on turvallista ja tapahtuu normaalilla työskentelykorkeudella.

Suoja katon läpi astumista vastaan

23 § Ulkokatot ja katolla olevat varusteet, joiden päältä kuljetaan, on joko suojattava tai suunniteltava siten, ettei ole vaaraa luiskahtaa katon tai katolla olevan varusteen läpi.

Suojaaminen putoavalta lumelta ja jäältä

24 § Rakennuksen sisäänkäyntien kohdalla on oltava suojarakenteet, jotka estävät lumen ja jään putoamisen katolta, jos katolta putoava lumi ja jää aiheuttaa erityisen loukkaantumisvaaran.

Suojaus törmäykseltä ja puristumiselta

Vapaa korkeus

25 § Hätäuloskäytävien, portaikkojen, ovien ja muiden kulkuteiden vapaan korkeuden on oltava vähintään 2,00 metriä.

Rakennuksen ulkonevat osat

26 § Rakennuksesta ulkonevat rakenteet ja muut kiinteät osat, joiden korkeus kulkuväylästä on alle 2,20 metriä, on suunniteltava siten, että törmäysriski jää pieneksi. Näin on toimittava myös silloin, kun rakenne tai muu kiinteä osa on jostain muusta syystä vaarallinen tai muodostaa esteen kulkuväylälle. Ellei tämä ole mahdollista, kyseiset rakenteet ja osat on merkittävä siten, että myös näkövammainen pystyy havaitsemaan ne helposti.

Ovet ja muut liikkuvat osat ja varusteet

27 § Rakennusten liikkuvat osat ja varusteet on sijoitettava ja suunniteltava siten, että putoamisesta, törmäämisestä tai puristumisesta aiheutuvien henkilövahinkojen riski on mahdollisimman pieni.

Kiinteät kalusteet ja varusteet

28 § Pienten lasten tiloissa olevat kiinteät kalusteet ja varusteet, jotka ovat lasten ulottuvilla, on suunniteltava siten, että lasten tapaturmariski jää mahdollisimman pieneksi.

Lasien merkitseminen

29 § Ovissa olevat suuret lasipinnat sekä lasipinnat, jotka voidaan sekoittaa oviin tai aukkoihin, on merkittävä selkeästi taustasta erottuvalla tavalla ja siten, että merkinnät näkyvät sekä istualtaan että seisoviltaan.

Lasin läpi putoamisen ehkäiseminen

30 § Jos lasirakenne on sijoitettu ja suunniteltu siten, että on olemassa vaara, että henkilö putoaa sen läpi,

1. lasin ja kiinnikkeiden on oltava sellaisia, että putoaminen lasin läpi on estetty, kun lasi kuormittuu dynaamisesti, tai
2. lasin ja kiinnikkeiden täytyy olla varustettu kiinteällä suojuksella, joka estää törmäämisen lasiin.

Edellä 1 momentissa säädettyä vaatimusta sovelletaan, kun

1. lasipinta on alle 0,6 metrin korkeudella lattiasta, ja
2. putoamiskorkeus on yli 2,0 metriä, tai
3. lasin läpi putoamiseen liittyy muista syistä erityisen suuri henkilövahingon riski.

Viiltohaavoilta suojaaminen

31 § Jos lasirakenne on sijoitettu ja suunniteltu siten, että on olemassa viiltohaavariski,

1. lasin murtumisominaisuudet on valittava siten, että viiltohaavariski jää mahdollisimman pieneksi, tai
2. lasirakenne on varustettava kiinteällä suojuksella, joka estää törmäämisen lasiin.

Edellä 1 momentissa säädettyä vaatimusta sovelletaan, kun lasirakenne on

1. sisäänkäynnin kohdalla tai käytävässä ja alle 1,5 metrin korkeudella lattiasta tai maasta,
2. asuinhuoneistossa ja alle 0,6 metrin korkeudella lattiasta tai maasta,
3. pienten lasten tilassa ja alle 0,8 metrin korkeudella lattiasta tai maasta,
4. koulun, esikoulun tai iltapäiväkerhon ovesa ja alle 1,5 metrin korkeudella lattiasta tai maasta.

Edellä 1 momentissa säädettyä vaatimusta sovelletaan, vaikka erityinen viiltohaavariski johtuisi muista syistä kuin lasin sijainnista.

Suojaus palovammoja vastaan

Lämmitysjärjestelmät

32 § Helposti saavutettavissa olevat lämmitysjärjestelmän osat on suojattava tahattomalta kosketukselta, jos lämmitysjärjestelmän käyttöön tai sijaintiin liittyy erityinen palovammariski. Erityisesti on otettava huomioon lapsiin kohdistuvien henkilövahinkojen riski.

Kiinteästi asennettu lämpösäteilyn lähde on suunniteltava ja sijoitettava siten, ettei se voi aiheuttaa palovammaa sen lähetyvillä oleville henkilöille.

Vesijohtovesilaitteet

33 § Henkilökohtaiseen hygieniaan ja kotitalouskäyttöön tarkoitettua lämmintä vesijohtovettä varten tarkoitetut laitteet on suunniteltava siten, että hanasta tulevan veden lämpötila voi olla enintään 60 °C. Jos on olemassa erityinen kuuman veden aiheuttama palovammariski, hanasta tulevan lämpimän veden lämpötila saa olla enintään 38 °C.

Lämmintä vesijohtovettä säätelevä laite on suunniteltava siten, että se rajoittaa lämpimän ja kylmän veden sekoittamisesta aiheutuvaa henkilövahinkojen vaaraa.

34 § Edellä 33 §:n 1 momentissa esitettyjä vaatimuksia ei sovelleta hanaan, joka on asennettu kiinteästi vesijohtolaitteeseen ja josta voi saada ruoanlaittoon tarkoitettua juomavettä, kun sen turvaominaisuus pienentää riskiä, että pienet lapset pystyisivät laskemaan hanasta vettä. Lisäksi hana on suunniteltava siten, ettei sen koskettaminen voi aiheuttaa palovammoja.

Pesuallas

35 § Pesuallas on sijoitettava siten, että kuuman veden aiheuttama palovammariski on mahdollisimman pieni.

Suojaus lukkojen taakse jäämistä vastaan

36 § Tilassa, jossa lukkojen taakse jäänyt henkilö on erityisen altis riskeille, ovet, luukut ja kannet täytyy saada helposti auki sisäpuolelta. Sama koskee pienten lasten tiloista kunnossapitoon liittyvään tilaan avautuvia ovia.

Sauna on suunniteltava siten, että se voidaan evakuoida nopeasti. Olessa ei saa olla salpaa eikä kosteuden tai lämmön seurauksena turpoava ovi saada jäädä karmiin kiinni.

Suojaus myrkytykseltä

Tilat, joissa on myrkyllisiä kaasuja

37 § Tila, jossa on myrkyllisiä kaasuja, ja sellainen tila, jossa oleskelu ei ole tilapäistä, saavat olla yhteydessä toisiinsa vain sillä edellytyksellä, että on toteutettu asianmukaiset toimenpiteet myrkytysvaaran rajoittamiseksi.

Savukaasut

38 § Uunista peräisin oleva savukaasu on ohjattava ulos riittävän tiiviin savuhormin tai hukkalämpöhormin läpi siten, ettei myrkytysvaaraa ole.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, ruoanlaittoon tarkoitettu, kaasulla tai nestemäisellä polttoaineella toimiva uuni tai nimellisteholtaan enintään 6 kW:n uuni, voidaan suunnitella siten, ettei sitä liitetä savuhormiin tai hukkalämpöhormiin, jos asennuspaikan ilmanvaihto riittää takaamaan, ettei palaminen lisää myrkytysriskiä tai muiden haittojen riskiä.

Kunnossapitoon liittyvien tilojen turvallisuus

39 § Kunnossapitoon liittyvät tilat on sijoitettava ja suunniteltava siten, että kunnossapitoon liittyvän tilan ja sen laitteistojen käyttöön, valvontaan ja kunnossapitoon liittyvät riskit ovat mahdollisimman pieniä.

Jos kunnossapitoon liittyvään tilaan pääsemisestä voi aiheutua loukkaantumisriski, tilan on oltava lukittavissa.

40 § Kunnossapitoon liittyvä tila on sijoitettava ja suunniteltava siten, että rajoitetaan onnettomuusriskiä kulkemisen ja kuljetuksen aikana. Jos kulkureitti käy asuinhuoneiston läpi, se saa johtaa ainoastaan kyseisen asuinhuoneiston laitteistoihin.

3 luku Rakennusten muuttaminen

Mukauttaminen rakennusten muuttamisen yhteydessä

1 § Kun rakennusta muutetaan, muutetun osan on täytettävä 2 luvun vaatimukset. Vaatimuksia voidaan kuitenkin mukauttaa, jos ihmisten turvallisuudelle käytön aikana aiheutuva riski on edelleen hyväksyttävissä rajoissa ja

1. mukauttaminen on tarpeen varovaisuutta koskevan vaatimuksen täyttämiseksi;
2. mukauttaminen on tarpeen turmelemista koskevan kiellon noudattamiseksi;
3. vaatimus on kohtuuton, kun otetaan huomioon muutoksen laajuus;
4. vaatimuksen noudattaminen parantaa rakennuksen käytönaikaista turvallisuutta vain vähän;
5. kustannukset ovat kohtuuttoman suuret verrattuina odotettuihin hyötyihin;
6. mukauttamiseen on teknisiä syitä; tai
7. mukauttaminen on tarpeen, jotta rakennus on terveellinen ja turvallinen tai saavutettavissa ja käytettävissä myös liikuntarajoitteisille henkilöille tai henkilöille, joiden suuntataju on heikentynyt, tai rakennuksen kulttuuriarvon säilyttämiseksi.

2 § Rakennuksen käytönaikainen turvallisuus saa heikentyä vain, jos

1. rakennus täyttää myös 2 luvun vaatimukset, kun muutostyöt on saatu valmiiksi;
2. tämä on tarpeen, jotta rakennus on terveellinen ja turvallinen tai saavutettavissa ja käytettävissä myös liikuntarajoitteisille henkilöille tai henkilöille, joiden suuntataju on heikentynyt, tai rakennuksen kulttuuriarvon säilyttämiseksi; tai
3. heikentyminen voidaan katsoa merkityksettömäksi.

Käyttötarkoituksen muuttaminen

3 § Kun rakennuksen käyttötarkoitus muuttuu, muutoksen laajuutta on arvioitava sen perusteella, edellyttääkö uusi käyttötarkoitus tiukempia turvallisuusvaatimuksia aiempaan käyttöön verrattuna.

Varovaisuus

4 § Arvioitaessa, täyttyykö varovaisuutta koskeva vaatimus, on otettava huomioon, miten toimenpiteessä huomioidaan rakennuksen luonne seuraavien osalta:

1. mittasuhteet, muoto ja tilavuus;
2. materiaalien valinta ja toteutus;
3. värit; ja
4. yksityiskohtien huomiointi ja yksityiskohtaisuuden taso.

Lisäksi on otettava huomioon,

1. suojellaanko rakennuksen luonteen kannalta olennaisia yksityiskohtia; ja
2. pysyvätkö asukkaiden ja käyttäjien kokeman laadun kannalta

merkitykselliset ominaisuudet ennallaan.

Turmelemista koskeva kielto

5 § Jotta toimenpiteen ei katsota turmelevan erityisen arvokasta rakennusta, vaaditaan seuraavaa:

1. toimenpide ei saa muuttaa rakennuksen ominaispiirteitä;
2. toimenpide ei saa vaikuttaa kielteisesti ominaisuuksiin, joihin rakennuksen tai sitä ympäröivän alueen kulttuuriarvo perustuu; ja
3. rakennusosia korvattaessa käytetään materiaaleja ja tekniikoita, jotka valitaan rakennuksen iän ja luonteen mukaan.

Sanotun vaikuttamatta 1 momentin 3 kohdan soveltamiseen, toimenpidettä ei katsota turmelemiseksi, jos materiaalien tai tekniikoiden muuttaminen on tarpeen

1. suunnitteluvaatimusten ja teknisiä ominaisuuksia koskevien vaatimusten täyttämiseksi hyväksyttävällä tasolla; tai
2. teknisten järjestelmien toiminnan ylläpitämiseksi hyväksyttävällä tasolla.

Erityisen arvokas rakennus

6 § Arvioitaessa, onko rakennus katsottava erityisen arvokkaaksi, on tarkasteltava seuraavia perusteita:

1. Rakennus ilmentää aiempia yhteiskunnallisia oloja, sillä
 - a) se edustaa rakennusluokkaa tai -tyyliä, joka on ollut aiemmin yleinen mutta joka on käynyt harvinaiseksi;
 - b) se korostaa aiempia asuinoloja, sosiaalisia ja taloudellisia olosuhteita, työoloja, eri ryhmien elinoloja, kaupunkirakentamiseen liittyviä tai arkkitehtonisia ihanteita sekä arvoja ja ajatuksia; tai
 - c) se tai siihen liittyvä toiminta on ollut merkittävässä asemassa paikallisyhteisössä.
2. Rakennus ilmentää yhteiskunnallista kehitystä, sillä
 - a) se havainnollistaa tehtävänsä kautta merkittävää tapahtumien kulkua tai merkittävää yhteiskunnallista ilmiötä;
 - b) sitä on käytetty esimerkkinä tai se on muulla tavoin huomioitu omana aikanaan; tai
 - c) se edustaa tiettyä arkkitehtonista tyyliä.
3. Itse rakennus tarjoaa tietoa vanhemmista materiaaleista ja tekniikoista.

4. Rakennusta arvostetaan suuresti paikallisissa yhteyksissä, koska se on ollut erittäin tärkeä

- a) paikkakunnan yhteiskunnallisessa elämässä;
- b) paikkakunnan identiteetin kannalta; tai
- c) paikallisissa perinteissä.

Rakennus voidaan katsoa taiteellisesti erityisen arvokkaaksi, jos rakennuksella on erityisiä esteettisiä ominaisuuksia tai sen toteutustapa on kunnianhimoinen seuraavien osalta:

- 1. arkkitehtonisuus;
- 2. rakenne ja materiaalien valinta; tai
- 3. taiteellisuus ja koristelu.

Rakennus voidaan katsoa erityisen arvokkaaksi ympäristön kannalta, kun se on olennainen osa 1 momentissa mainitut arviointiperusteet täyttävää ympäristöä.

Jotta rakennus voitaisiin katsoa erityisen arvokkaaksi, rakennuksen on korostettava erityisen vahvasti tiettyjä oloja, tai olemassa on oltava samassa yhteydessä vain vähän vastaavia rakennuksia, jotka voivat tuoda esiin samoja oloja.

Rakennukset, jotka on rakennettu ennen 1920-luvulla tapahtunutta asutuksen voimakasta leviämistä ja joiden ominaisluonne on säilynyt, on katsottava erityisen arvokkaiksi, ellei muuta ilmene.

1. Tämä säädös tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2025.

2. Ruotsin asuntoviraston rakennusmääräysten (2011:6) – määräykset ja yleiset ohjeet – vanhoja säännöksiä voidaan kuitenkin soveltaa Ruotsin asuntoviraston rakennusmääräysten (2011:6) – määräykset ja yleiset ohjeet – muuttamisesta annettujen Ruotsin asuntoviraston määräysten (2024:14) siirtymäsäännösten 3 kohdassa määrättyssä laajuudessa.

Asuntoviraston puolesta

ANDERS SJELVGREN

Frida Jorup